

Tiiger läks lehte. Ene Mihkelsoni taimmõtlemine

Hasso Krull

Ene Mihkelsoni luule on metamorfiline teisenemislüule. Aeg-ajalt võib selles näha eksistentsiaalse ängi jooni, kuivõrd sel on tugev ühisosa Mihkelsoni proosaga. Kuid Mihkelsoni äng on haaratud metamorfooside jadasse ja teiseneb pidevalt millekski muuks. Eristan kõigepealt kolme metamorfooside kihti: ajalooline mina, minatu mõtlemine ja loomakssaamine.

Kuid kõigi teiste kihtide all, taga, kohal, ümber ja sees on Mihkelsoni luules veel üks kiht. Seetõttu võtab siin alatasa võimust tunne, et me puutume kokku millegi mitteinimlikuga, isegi mitteloomalikuga. Paljud elemendid näivad pärinevat kusagilt mujalt. Kuid samal ajal on need elemendid ka meile ülimalt omased. Need on meie psüühe taimsed elemendid, hingeelu vegetaalsed komponendid.

Leiame siit teatava vegetaalse esteetika, taimse ilukäsituse, mis inimlooma vaatepunktist alati ei pruugi olla ilus. Samuti leiame siit ka vegetaalse eetika, mis otseselt esteetikast ei eristugi. Nii ilmub Mihkelsoni luules uus ontoloogiline liikumine, mis toimib peaaegu märkamatu, nii nagu taimede liikumine, mida me tavaliselt ei näe.